בקידום של מולאי החג של תקופה · של תקופת תשרי לגבי מעבדה תקופת תמוז עד כאן לא ול"מ והא לי לאפסר שתמשוך עד כאן לתלמיד, בפרק קמא דסנהדרין (דף יג.) דכעיון מקלת החג בתקופה מלמד וי"ל לתמר שתם דעל תקופה לבדה לין מעברין: **לפני** הזרע ובשעת הזרע · תימה לכל זה הוה פרק ח' דלין המקבל (ג"מ דף קי.) הני בי תרי דעבוד עיסקא בהדי הדדי[וזוזה]ופ"ל חד לחבריה תא ונפלוג ואמר ליה לידך גרויח טפי דיעא הוא דמעכב והשתא עד זה הזמן יכולין לעכב ולא יכולו ויחלוקו וכן לכל דבר יש זמן:

אי הכי הייט דכתיב ואך השמש · להאי קרא קאמר שלא נא לספר בכח גבות סערמא שהיתה עומה תלמיס בית שלא להעיד שהשתיקה שאר כל הרוחות ושתשמש העולם ומכל מקום לשתם הוא שהוא רוח חזק מאד דכתיב (שמות יד) ברוח קדים עזה כל הלילה וברוח קדים תעבר לשות תרשים (תהלים עח) ללפעמים שולחה הקב"ה לעולם עזה וקשה: **אנא** לא לריכא להו · פירש בקונטרס דלא נחמן בר יצחק תשיבי דבי עשיאה הוה כדאמר בהעור והרוטב (חולין קכד·) ולפירושו רב נחמן סתם שבגמ' *הוא רב נחמן בר יצחק דבהעור והרוטב משמע דסתם רב נחמן הוא תשיבי דבי רים גלותא ואין גרוחה לבפרק מי שהוליחוהו (שירוזין דף מג:) לתמרי יתיב רב נחמן בר יצחק לתוריה דרבא ויתיב רבא קמיה דלא נחמן וקן בפ' עושין פסין (שם דף יח:) *גבי מעות עם הארץ היה משמע דלא נחמן בר יצחק סתם *לגי הייט דלא נחמן בר יצחק וקן בפ' הגולה (נקמן נח:) גבי תשבחיה רב נחמן בר יצחק בר שילת דלא לריכה בר שילת דהוה קאי אפיתחא דבי תפלה וקן בכמה דוכתי ולא רב נחמן סתם הוא רב נחמן בר יעקב דהא רב נחמן סתם הוא חבלו של רב שתם בדילמלמי מוכח בדוכתי טובא דלא נחמן בר יעקב הוא חבלו של רב שתם וגם בש"ס שלנו הייט מזכיר בשו' מקום רב נחמן בר יעקב אלא כשמזכיר חלוי רב נחמן אחר רב נחמן בר יצחק אלא רב נחמן בר יצחק הוא דקאמר להו עשיר היה ולא היה לריך לסם*): **שדיא** נשיב · תרוס מזקיקין קאמר כדמוכח סוגיא ולא שתשם 'שדיא' אלא לפי שהיתה קשה קשה קלתה כך, ורוח דרומית שתם שדיא כדאמר בערוך בערך תסתגל וזהו לשון לד' רוחות יש להן שתות רוח מזרחית שוחא, רוח צפונית תשתגל רוח מערבית לוחיא, רוח דרומית תשתגל, רוח דרומית שדיא:

הדרן עלך כל הגט

תוספות רי"ד

שמכינן אחזוקה: א"ר אלעזר בן פרת הולקן עליו חבריו על רבי אלעזר בן שמוע דתנן מ ק ו ה שנמדד ונמלא חסר כל תרוחות שנעשו על גביו למפרע בין ברשות היחיד בין ברשות הרבים ממאות פי' מקוה שנמדד בא' בניסן והיה שלם ועומד בתוקף שלם ולאחר זמן בא' באייר נמדד ונמלא חסר כל תרוחות ומחרורות שנתעסקו בכלים ואנשים שטבלו ממומאתן באותו מקוה מא' בניסן שהיה שלם ועומד א' באייר ונמלא חסר הן ממאות דהיינו שמא באחד בניסן לאחר בדיקתו חסר מיד ואע"ג דהוא ברשות הרבים דקיימא לן ספק מומאה [ברה"ר מהור] היינו ד' ורוח דאיכא למימר לא נגע קרוב הוא אבל זה שהוא ממא ודאי ואתה בא להורות במבילת ספק אל תסהרנו מספק אלמא מעת בדיקה הראשונה אנו דשינין ולא מעת לעת בלבר כמו שאמר ר' אלעזר ומאי דאמרי' (בפסחים) (בקידושין דף עם.) תניא הספרים חבית להיות מ ס ר י ש עליה תרומה ומעשר כל ג' ימים ודאי מכאן ואילך ספק ד מ ס ש ם ע שכל למפרע אנו דשינין רבנן הוא דפליגי על ר' אלעזר: ר' יצחה אומר כך: ומניס צריך לבדוק את היין (אבל) [ואם] הניחו להיות מפרישי עליו חיישינן שמא החמיץ ואין תורמין מתוקף על יין מפני ה) [ש א י נ ו מ י נ ו] ואם תרם אין תרומתו תרומה: ברוח ק ד י ם המשבת במוצאי חג הסוכות ובוצאית סמדר כשיפול הפרה הענבים נראים מסודרים באשכול יקראו סמדר: ר ב ע ת כניסת מים לבוסר שנדלו הענבים ונעשו כפול הלבן נקראים בוסר ר כ ש ת כ נ ם בתוכן לחלוחית שאם תעצרם תוציא מהם מ ש ק ה נקרא כניסת מים לבוסר ובאלו נ' פרקים רבי אליעזר להיות מחקלקל היין שמשתו לחחמיץ: תנא בקרים של מוצאי החג של תקופה אם כבר נכנסה תשרי· אבל אם משכה תקופת תמוז עד מוצאי החג אין יכן היין לחקלקל עד שתכנס תקופת תשרי:

סליק פירקא

ה) עיין תוס' נזה דף ג ע"ב ד"ה סיה נזדק דלף לכנגן דס"ל דיין ומומן מין אחד הוא מ"מ כשלו מין מרומתו מרומה ע"ש:

תורה אור

מעת לעת של הנחה תנן אם אמרו דרי זה חשוש מעת לעת בשלמא למ"ד מעת לעת של בריקה שפיר אלא למ"ד מעת לעת הנחה האי מעת לעת עד מעת לעת במיבעי ליה? קשיא: דברי ר' אלעזר: אמר ר' אלעזר *חלוקין עליו חבריו על רבי אלעזר דתנן *מקוה שנמדד ונמצא חסר, כל טהרות שנעשו על גביו למפרע בין ברשות היחיד בין ברה"ר טמאות פשיטא דחלוקין? מהו דתימא מאי למפרע מעת לעת קמ"ל: רבי יהודה אומר בני פרקים בני: תנא קדמים של מוצאי החג של תקופה תניא ר' יהודה אומר בני פרקים מכורין את התבואה: לפני הזרע ובשעת הזרע ובפרוס הפסח, ובשלשה פרקים מכורין את היין בפרוס הפסח ובפרוס עצרת ובפרוס החג, ושמן מעצרת ואילך למאי הלכתא? אמר רבא ואיתימא רב פפא ליושתפין, מכאן ואילך מאי? אמר רבא כל יומא פירקיה הוא; ויהי בזרוח השמש ויכן אלהים רוח קדים תריסית מאי תריסית? אמר רב יהודה בשעה שמנשבת עושה תלמים תלמים בים א"ל רבה אי הכי היינו דכתיב ורוח השמש על ראש יונה ויתעלף אלא אמר רבה בשעה שמנשבת משתקת כל הרוחות מפניה והיינו דכתיב אשר בגדיך חמים בהשקט ארץ מדרום, (ו)א"ר תחליפא בר רב חסדא א"ך חסדא אימתי בגדיך חמים בשעה שהשקט ארץ מדרום-שבשעה שמנשבת משתקת כל הרוחות מפניה; רב הונא ורב חסדא *הוו יתבי חליף ואזיל גניבא עלייהו, אמר חד לחבריה ניקום מקמיי *דבר אוריין הוא, א"ל אידך מקמיי-פלגאה ניקום? אדהכי אתא איהו לגביהו, אמר להו-במאי עסקיתו? אמרו ליה ברוחות, אמר להו הכי אמר רב חנן בר רבא אמר רב *ד' רוחות מנשבות בכל יום ורוח צפונית מנשבת עם כולן שאלמלא בן אין העולם מתקיים אפילו שעה אחת, ורוח דרומית קשה *מכולן ואלמלא בן נץ מעמידה מחרבת כל העולם כולו מפניה שנאמר המבינתך יאבר נץ יפרוש כנפיו לתימן; רבא ורב נחמן בר יצחק הוו יתבי הוה חליף ואזיל *רב נחמן בר יעקב דיתיב בגוהרקא דדהבא ופרים עליה סרבלא דכרתי, רבא אול לגביה, רב נחמן בר יצחק לא אול לגביה, אמר ליה למא מאניש דבי ריש גלותא נינהו רבא צריך להו אנא לא צריכנא להו; כדהוא דרב נחמן בר יעקב הוה אזיל לגביה, גלי לדרעיה אמר-שדיא נשיב, אמר רבא הבי אמר רב: אשה מפלת בו ושמואל אמר אפי' מרגלית שבים מרקבת בו ר' יוחנן אמר אפי' שבבת ערע שבמעי אשה מסרחת בו *אמר רב נחמן [בר יצחק] ושלשתן מקרא אחד דרשו כי הוא בין אחים יפריא יבוא קדים רוח ה' ממדבר עולה ויבוש מקורו ונו' "ויבוש מקורו" זו מקורה של אשה "ויחרב מעיינו" זה שבבת ערע שבמעי אשה "ישסה אוצר כל כלי חמדה" זו מרגלית שבים אמר רבא *עדי סורחה הוא דדייקי קראי, מאי "כי הוא" בין אחים יפריא? אמר רבא אפילו

*) [וע"ע תוס' פילונין יה: ד"ה מקוה שר סם מב: ד"ה יהיב וכב"ב מו: ד"ה שלח]

הגהות הב"ח

(ו) גמ' ואמר רב תחליפא: (ב) רש"י ד"ה מעת וכו' דלא נתמן לה: ישמה מהניה:

שופתא

על פנסה · הרי זה מוסם למפרע כל הימים עד מעת לעת של הגמה לתמוה, יוסי לחד שלם מחזיקין להו בחזקת קיימין ומסם על כתן ספק ויחזור ויבחון: **מוסם מפם לעת** · משמע יום לחד הוא דלקאי בחשבת היינו כמ"ד מעת לעת של בדיקה: **גלה נמ"ד** · כולהו יומי קאי בחשבת בר מיומא קמא דמוסם למפרע עד מעת לעת, מיבעי ליה: ר"ח בן פדת דגמרא ור"ח בן שמוע דמתניתין וברייתא: **תנוקין** · ואמרי לעשום תייסינן הוא ונמלאו תבורין וכל פירות שתקנו ע"י תוכן פירות לריך לחזור ולהפרים: **מקום** · שהיה בחזקת שלם ונמדד לאחר זמן ונמלא חסר: **כל טהרות שנעשו על גביו** · כל תרומות וטהרות שבתחתיו בהן בכלים ואנשים שטבלו מטומאתן בתוכו מקוה מעולם: **בין שמקוה ברשות היחיד** · דקי"ל ספק טומאה ברשות היחיד ספיקו טמא: **בין שמקוה ברה"ר** · דקי"ל ספיקו טהור הכא עמא דכי אתחיל ספק טומאה ברה"ר = טהור דייה ספק נגע ספק לא נגע דליכא למימר לא נגע אבל זה שהיה עמא ודאי ואתה בא להורות ספק לא עמא: **פשיטא דחלוקין** · מהא מהני' ור"ל בן פדת מאי משמעות הא מתני' דהדיה תנן תקופת תשרי אבל לא תקופת תמוז עד כאן לא: **לשתפין** · אם כבר נכנסה תמוז ולא נכנסה תקופת תשרי אבל נכנסה תקופת תמוז עד כאן לא: **לשתפין** · אם כבר נכנסה תקופת תשרי אבל לא נכנסה תקופת תמוז יכול למכור אלא מדעת חבירו הא' מון לפרקים הלנו אבל בפרקים הלנו לין לריך לימלך ואם מכר ונתייקר הטעה לאחר זמן לין עליו כלום: **פירקים** · זמנו למכור: **בשעה שמנשבת עושה תלמים** · כתלם של מעניית המחריפה לסייט מריסית לשון מריפה לפי שחזקה היא: **דייט** · בתמיה: **והך שמשם** · הכתוב בא להעיד שהחמה העולם ואתה לומר שסיפר הכתוב בכח גבורת סערותיה ולכך סיפה בלשון: **משקה** · **כל הרוחות מפניה** · כשהיא מנשבת בשעת החום היא חמה מלוד ומבטלת לינת כל הרוחות ולכך סיפה הכתוב בלשון קשה.

לקרותה מריסית: **כשמשקיע מרן מדרום** · כשליעת רוח דרומית שוקטת ומי הוא המשקיעו? רוח מזרחית משקיעה - שכשעה שמנשבת רוח מזרחית משתקת כל הרוחות: **פלגאה** · בעל מריפה שהיה לא ב"ד כתלמרי בפ"ק (לעיל דף ז') בני תדם העומדים עלי ובידי למוסרם למלכות והוה היה גניבא כדמפרש התם: **רוח לפונית** · חומה היא לו חמה ולא לוננת וממתקת לת שתר הרוחות: **בן נץ** · מלאך העשוי כנץ: **מעמידה** · בכנפיו: לשון תברתו יגדיל כנף: **גוסרתא** · ענלה עשויה כסידה ומנהיגים בה בריס: **מרבלא דכרתי** · לבוש תכלת דומה לכרתי: **אנא לא לריכנא להו** · דרב נחמן(ג) תחניה דשמיה הוה בהעור והרוטב (חולין קכד·): **גנייב** · רב נחמן בר יעקב דהוה רגיל לדרעיה שהיתה רוח מזרחית מנשבת והוסם לו: **שדיא נשיב** · הפידה מנשבת: **שבבת ערע** · תוך שלשה ימים: **מקורה של אשה** · עובר שבמעיה: **עדי סורחה הוא** · שהבר הזה מבני סורחה הוא דדייקי קראי:

(ג) [עי' פכ"ו לקמן מה. ד"ה עדי מלו כמו עדה תמכים]